

Itkumuurilla

Itkumuuri on koko ihmisen vallannut uusi ja outo olinpaikka. Tuo paikka, tuo tila, voi hallita koko ihmisen kehoa, sielua ja henkeä. Siihen tilaan joudutaan vaikeassa menetyksessä, traumaattisessa kokemuksessa, onnettomuudessa, läheisen poismenossa ja muussa elämää mullistavassa hetkessä. Tähän tilaan voi liittyä jopa sietämättömiä ahdistustiloja, tuskaa ja masennuksen synkkiä aikoja. Itkumuuri voi olla kuin mustaan suruharsoon kiedottu alttari pitkäperjantaina. Ihminen on silloin pimeässä erämaassa. Hän on yksin, jossakin, muiden ihmisten ulkopuolella olevassa maailmassa. Tuota maata hallitsee pimeys, jäätävä kylmyys, helle tai ihmisen oma voimattomuus. Siellä ollaan petojen keskellä. ”Niin kuin vesi minä olen maahan vuodatettu. Minun voimani on kuivettunut kuin saviastian siru. Sillä koirat minua piirittävät, pahain parvi saartaa minut. Pelasta minut jalopeuran kidasta, villihärkään sarvista - vastaa minulle.” (Psalmista 22). Näin puhuu tuskien ja kuormien muurilla oleva. Näin puhui Jeesus, kipujen mies. Hänkin huusi tuskanhuutojaan. Sillä muurilla vuodatetaan usein ja paljon kyyneleitä. Siellä Raakel itki kerran lapsiaan eikä lohdutuksesta huolinut. Siellä itki Jeesus Jerusalemin tulevaa kohtaloa. Hän itki myös rakkaan ystävänsä, Lasaruksen, haudalla. Jerusalemin itkumuurilla ovat juutalaiset itkeneet jo pari vuosituhatta oman kansansa kauheaa ja järkyttävää menneisyyttä ja omiakin vammoja. Heikko ihminen voi tarvita tällaisessa tilassa myös ulkopuolista apua tai hän menehtyy.

Raskainta muurilla on silloin, kun ollaan Väkevän ja Pyhän Jumalan edessä ja synnit painavat maahan saakka. Silloin ollaan polvillaan tai maassa makaen niin kuin langennut Maria Magdaleena, tai opetuslapsi Pietari kiellettyään Herransa. Häpeä painaa. Tuomion uhka on päällä. Kadotus kauhistaa. ”Kuinka kauhea ihminen minä olenkaan ollut”, saattaa huokailta synninhädässä oleva sielu. Mutta kukaan ei tunnu kuulevat hätääntyneen sielun tuskaa, ei valituksen ääntä. Myös Jeesus ihmetteli tuskien tiellä, koska auttajaa ei löytynyt. Jumalakin oli vaiti. Ympärillä on tuolloin mykkä hiljaisuus. Usein huuto on muilta salassa olevaa öistä uikutusta. Mutta myös molemmat: Maria Magdaleena ja Pietari saivat armahduksen Herralta. Ja juuri sen tähden, myöhemmin, Maria itki Jeesuksen jalkojen juuressa fariseuksen huoneessa – nyt kiitollisuudesta. Hän rakasti Herraa koska oli saanut suuret syntinsä anteeksi. Pietarin Jeesus lähetti kaitsemaan lampaitaan. Itkumuuri voi olla siis yllättäen myös ilon ja riemun paikka. Jumalinen ja mielestään virheetön fariseus ei sellaista ymmärtänyt – eikä koskaan ymmärrä.

Monen ihmisen uuden elämän alku on itkumuurilla. Siellä on saanut heittää taakkansa pois ja antaa ne Kristuksen kannettavaksi. Uusi elämä on alkanut ja vanha on saatu jättää pois. Mutta sielläkin on ollut ensiksi itkua ja parkua. ”Nainen, joka synnyttää, tuntee tuskaa, kun hänen hetkensä koittaa. Mutta kun lapsi on syntynyt, äiti ei enää muista kipujaan vaan iloitsee siitä, että ihminen on syntynyt maailmaan.” (Joh. 16:2). Itkumuuri voi olla näin myös synnytyshuone. Kun Herran armo on oikein suuri syntiselle, synnytyshuone ja kuolinvuode voivat olla yhtä aikaa käytössä samassa paikassa. Apu voi löytyä suurellekin syntiselle. Itkumuurilla tapahtuu monia salattujakin asioita.

Mutta tällaisia asioita ei tunne ihminen joka ei ole joutunut kokemaan syvää synnintuntoa ja sielun tuskaa. Nuori Martti Luther tiesi. Hän sanoi tuskassaan: ”Minun syntini, minun suuret syntini.”

Itkumuurin paikka on usein vainajien lepopaikoilla hautausmailla, eli kalmistoissa. Käynti rakkaan haudalla on usein pakon sanelemaa. Se ei ole siis vain kynttilöiden sytyttämistä tai kukkien kaste-

lua. Se on usein paljon syvällisempää, sillä kaikki on nyt peruuttamatonta. Entinen ei palaa. Rakas on poissa lopullisesti. Siksi menettäminen rikkoo aina myös jäljelle jääneen sielua.

Moni äiti on saanut kokea sellaisen kohtalon, että lapsi ei saanutkaan syntyä elävänä tähän maailmaan. Ei jäänyt nimeä, ei muistomerkkiä. Näille sureville omaisille on tehty moniin seurakuntiin omat itkumuurinsa. Edes siellä he voivat käydä hiljentymässä ikävän kohdatessa.

Jos lasta on saanut edes vähän aikaa pitää omanaan, poisnukkunut on jäänyt erityisesti äidin muistoon kuin enkelinä, jonakin ihanana olentona, jonka muisto viiltää sielun pohjaan asti. Niinpä äitini-kin kävi nuoruudessaan itkemässä viikkoja, joka päivä, kuolleen vauvansa haudalla. Tuska oli raskas: vauva kuoli kolmen kuukauden ikäisenä. Oli lähdettävä menetetyn sydänpäpysensä luo haudalle vaikka kotona odottivat monet muut lapset äitiään. Vasta kun isä oli lähtenyt vaimonsa perään haudalle ja sanonut siellä polvillaan olevalle itkijälle: ”Kuule, Annu, elävät lapset tarvitsevat sinua enemmän kuin kuollut Sanni-vauva”. Näin elämän todellisuus lopetti äidin päivittäiset itkumuurilla käynnit. Oli jätettävä rakkain lepoonsa Aleksis Kiven sanoin: ”sinnepä lapseni saatan”. Kotona odotti jo kahdeksan muuta lasta.

On äitejä joilla on ollut jopa useita menetettyjä lapsia. Miten ovat jaksaneet?

Mutta käynti itkumuurilla voi olla myös tarpeellinen ja parantava tapahtuma. Itku liuottaa edes vähän surun kivikovaa möykkyä sisimmästä. Se antaa hetken helpotusta - usein pidemmäksikin aikaa. Juuri siten parannutaan. Surutyö on välttämätöntä. Jos sitä ei tehdä kunnolla, tulee se vastaan myöhemmin elämässä. Toki ihminen voi olla niin pinnallinen ja tunneköyhä, ettei hän kaipaa koskaan ketään eikä mitään. Hän voi olla jo valmis uuteen suhteeseen kohta aviopuolisonsa menettämisen jälkeen. Sellaiset eivät ole kadehdittavia ihmisiä. Tunneköyhyys on köyhydestä surkeimpia.

Itku kertoo myös tyhjentyä. Kun Jeesus oli ystävänsä Lasaruksen haudalla, hän itki. Mutta miksi Jumalan Poikakin itki? Suruako? Tapahtuma oli valtava. Vain itku tyhjensi hänet itsestään niin täysin, että hän kykeni herättämään Jumalan sormella uudelleen eloon jo lahoamistilassa olevan ruumiin.

Surutyön itkumuurillaan läpikäynyt on aina muuttunut ihminen. Hän ei ole enää entisensä. On vain ymmärrettävä ajallaan luopua rakkaimmastaan. Itkun ja surun aika ei voi olla loputon. Jos näin käy, surusta on tullut ihmiselle kuin kivireki, jota hän vetää perässään lopun elämänsä ja vähitellen sairastuu. Hän alkaa kantaa psykosomaattisia tai fyysisiä sairauksia kehossaan.

Todella vaikeaa on itkumuurilla niillä, jotka ovat vaikkapa sodassa menettäneet rakkaimpansa. Vielä vaikeampaa on silloin jos rakkaimman ruumista ei ole edes löytynyt ja hänen kohtalonsa on jäänyt epäselväksi. Kärsikö kauan? Joutuiko virumaan vankileirien kauheuksissa? Missä rakkaani on? Tällaista itkumuuria ei voi aikakaan kuluttaa pois. Jos omaisen jäännökset löytyvät edes myöhemmin, itkijällä on helpompaa. Silloin on edes jokin paikka missä surra. Ja samalla rakkain on kuin jotenkin paremmassa turvassa, kun hän on oman kotikirkon pyhitetyllä hautausmaalla.

Kun kulkee hiljaa hautausmaan rauhassa ja katselee poisnukkuneiden muistomerkkejä, jokin ihmisessä muuttuu. Vastahan tämäkin ihminen oli mukana ihmisten joukossa. Minä tunsin hänet. Hän oli ystäväni. Nyt hänestä sanotaan: ”*Ihmisen elinpäivät ovat niin kuin ruoho, hän kukoistaa niin*

kuin kukkanen kedolla. Kun tuuli käy hänen ylitsensä, ei häntä enää ole, eikä hänen asuinsijansa häntä enää tunne.” (Ps. 103:15,16). Hän on käynyt läpi ikuisuuden porteista eikä enää palaa.

Hautausmaalla vaeltaja kadottaa hetkeksi nykyhetkensä. Hän näkee tuolloin monet asiat niin perin turhiksi. Kiire ja menohalut alkavat vaikuttaa tyhjänpäiväisiltä. Kulkija saattaa parantua turhasta vouhotuksestaan. Sellainen tekee hyvää kiireen kuluttamalle keholle ja sielulle. Siksi itkumuuri myös parantaa. Monia vainajia on toki unohdettu. Kerran heitä ehkä surettiin, mutta sitten nukkui-
vat pois surijatkin.

Itkumuurilla käynnit alkavat monelle viimeistään silloin, kun rakkaimmalle soitettu surumarssi on kaikunut kirkossa, ja hänen maallista tomumajaansa kannetaan kohti avointa hautaa. Elämä ja ilo olivat alkaneet kerran – sitten kuolema vei ne mennessään.

Mitä enemmän on rakastanut, sitä suurempi on surukin. Mutta se on ihanaa jos on voinut jättää poisnukkuvan Kristuksen iankaikkisille käsivarsille. Itkumuuri on kuin madaltunut myös silloin, kun iankaikkisen elämän toivossa on voinut itse jatkaa matkaansa. Ilo odottaa jossakin.

Itkumuurilla opitaan edes vähän kuolemaan itseltään ja tältä suruttomalta mutta itkujen maailmalta. Se jaksaa parhaiten joka on kuollut kaikelta muulta, mutta elää silti, koska Kristus elää hänessä. Hän voi laulaa Mika Piiparisen laulun sanoin: ”Itkumuurilta alkoi se kerran, taivaan kuorissa soi ainiaan.”

Mutta sinulle joka kannat nyt tuskaasi, sanon hiljaa: ”Herra siunatkoon sinua ja varjelkoon sinua. Herra kirkastakoon kasvonsa sinulle ja olkoon sinulle armollinen. Herra kääntäköön kasvonsa sinun puoleesi ja antakoon sinulle rauhan. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Aamen!